

■ **Project:** 101132954—DRONE—ERASMUS-EDU-2023-PI-FORWARD

■ Teacher and school leaders training to promote Digital literacy and combat the spread of disinformation among vulnerable groups of

A DRONE projekt célja képzési anyagok biztosítása az iskolák és szülők számára a digitális írástudás előmozdítására a dezinformáció elleni küzdelem érdekében a kiskamaszok körében.

Biztonságban egy bizonytalan világban

Ez a kiskamaszoknak szóló füzet a DRONE projekt keretében készült a dezinformáció elleni küzdelem elősegítésére. A füzet tartalmát a szülőkkel/gondviselőkkel érdemes átbeszélni a szülőket felkészítő foglalkozás/olvasmány alapján.

Készítette az ELTE DRONE csapata 2025 október (v.2025.10.24):

- Dr. Turcsányi-Szabó Márta, habilitált egyetemi docens (tszmarta@inf.elte.hu), az ELTE Informatikai Kar oktatási innovációért felelős dékáni biztosa
- Mikófalvy Franciska, pedagógus, az ELTE IK T@T Kuckó koordinátora

MJ: Az ötleteléshez és a képek generálásához felhasználtuk a ChatGPT 5.0-t.

Mindennapi történet

Miért fontos a kiberbiztonság (igen neked is)!

Hogyan legyél biztonságban a közösségi médiában?

Zárd le a fiókjaid

Állítsd privátra a profilod, használj kétfaktoros azonosítást és erős jelszavakat

Blokkolás+némítás=önvédelem

Blokkold és némítsd le a gyanús, utálkozó vagy idegesítő profilokat

Figyelj az adathalászatra és hamis linkekre!

Ne kattints rá gyanús linkekre, még ha privátban küldik is

Azta, ez te vagy?
<https://JTllis?>

Mit tegyél, ha valaki rád támad a közösségi médián keresztül?

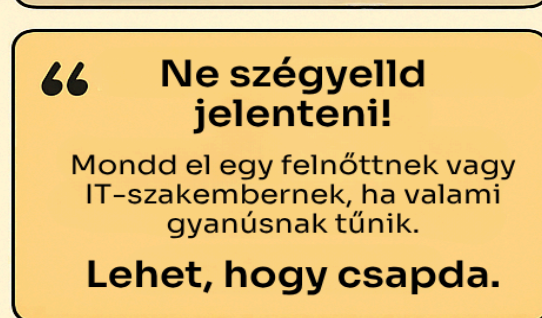
Ne válaszolj, készíts képernyőfotót, blokkold a profilt, és jelentsd!

A közösségi média a te tered!

Okos jelszóhasználat tiniknek

Előzd meg a pszichológiai manipulációt!

Hogyan gyorsíthatja fel az MI a kiberbiztonsági fenyegetéseket?

Hogyan használják a rosszfiúk az MI-t, hogy feltörjék a profilod vagy átverjenek téged?

Hogyan lehet túljárni az MI-fenyegetések eszén?

+tipp:
A mesterséges intelligencia segíthet is!

Gondolkozz mielőtt bármit is elhiszel!

Az MI-s csalások sokszor sürgetőek vagy kissé hamisnak tűnnek

Netikett fiataloknak

Védd a magánéleted

Gondold át mit osztasz meg magadról.
Ha nem beszélnél róla hangosan egy teli szobában, akkor ne tedd ki sehova. Használj erős, egyedi jelszavakat és kétfaktoros azonsítást.

Gondolkozz mielőtt gépelsz

Gondold át miket posztolsz, kommentelsz és osztasz meg.
Mondanám ezt valakinek személyesen? Hogy érezném magam, ha rólam mondanák ezt?
A törlés létezik, de a képernyőképek örökre megmaradnak!

Légy kedves. Légy tiszteletteljes. Légy emberi.

Kerüld el az érzéseid megosztását publikusan, beszélj inkább a barátaiddal vagy megbízható felnőttekkel offline.
Soha ne posztolj csak azért, hogy visszavágj másoknak. Minden ott marad online. Örökre.

Használd jóra a platformjaid

Ossz meg inspiráló, felemelő, hasznos tartalmakat.
Mások sikerét oszd meg, ne a rossz pillanataikat.
A mentális egészség fontosabb, mint a folyamatos online jelenlét.

Nem kell a dráma

Nem minden igaz, ami online megjelenik.
Kerüld el a pletykák, álhírek terjesztését.
Ha gyűlölködést látsz jelentsd!

Ezeket kerüld el online:

Szólj egy felnőttnek, ha:

- nem érzed biztonságban magad online
- internetes zaklatást észlelsz.

Ne hasonlítsd az életed a mások profilján látható "tökéletességhez".

Szabj határokat és kapcsolódj ki

Tarts szünetet netezés közben.
Ne hidd el, hogy másoknak az az igazi élete, amit a netre kiraknak.
Tarts közösségi média mentes időszakokat!

Ha rosszra fordulnak a dolgok- szólj róla!

Szólj egy megbízható felnőttnek- ha rosszul érzed magad, azonnal jelezd!
Nem vagy egyedül!

Értsük meg! – Mi az a digitális lábnyom?

Digitális lábnyom

Mivel hagysz digitális lábnyomot?

Amit posztolsz

Ahova bejelentkezel

Amire rákeresel

Amire rákattintasz

Hogyan láthatják a digitális lábnyomod?

Hogyan tüntethetem el a digitális lábnyomom?

Gondolkozz mielőtt posztolsz!

Nézd át a biztonsági beállításokat!

Töröld mi mindent, amit már nem használsz

Hogyan szűrjük ki az álhíreket, a deepfake-et és a dezinformációt

- Megbízható a híroldal?
- .com.co az URL vége?
- Komolyabb oldalak írnak róla?
- Csak régi cikkeket hoz fel a keresés?

ELLENŐR-izd!

Miért kell megjelölni az MI által generált tartalmakat?

A NEGATÍV INFORMÁCIÓ FAJTÁI

DEZINFORMÁCIÓ

Szándékosan hamis információ emberek megtévesztésére

KÁROS INFORMÁCIÓ

Valódi információ, amellyel kárt okoznak

FÉLREINFORMÁLÁS

Hamis információ tévesen megosztva

DEEPPAKE

Szintetikus média meggyőző módon elkészítve

KATTINTÁSVADÁSZ TARTALOM

Meghökkenítő,
figyelemfelkeltő cím

TROLLKODÁS

Provokatív, felzaklató kommentelés

GYÜLÖLETBESZÉD

Erőszakra utaló vagy sértő tartalom

RÉSZREHAJLÁS

Előítélet vagy megkülönböztetés

MI: A menő és a kínos

A jó dolgok amire az MI képes

Segít izgalmas dolgokat alkotni

A nem olyan jó dolgok amire az MI képes

Hamis információkat terjeszt

Inkluzívabbá teszi a világot

Az MI segít kapcsolódni az embereknek különböző igényeken, nyelveken át

Átveszi a gondolkodás helyét

Csak mert gyorsabban megcsinálja a feladatod, még nem biztos, hogy az helyes!

Miért lehet az MI túlhasználata veszélyes a tanulókra?

TANULJ MI-vel – 10 okos módon

„Az MI arra való, hogy tágítsa a gondolkodásodat – nem arra, hogy helyettesítsd!”

T – Tervezz előre!

Mielőtt kérdeznél az MI-től, gondold át, mit tudsz már a témáról, és mit szeretnél megtudni. Ez segít, hogy a saját gondolataid vezessenek, ne a gép.

A – Alakítsd saját szavaiddal!

Ne másold le, amit az MI ír — fogalmazd meg újra, hogy valóban megérted.

N – Ne hidd el azonnal!

Az MI néha téved. Ellenőrizd a válaszokat megbízható forrásokban vagy a tanároddal.

U – Utánajárással erősítsd meg!

Kérdezz vissza: „Miért így van?”, „Hogyan működik ez a folyamat?”
A megértés mélysége a kérdésekből fakad.

L – Légy kreatív!

Használd az MI-t ötletelésre, példák keresésére, vagy új nézőpontok felfedezésére – de te dönts el, mit tartasz jónak.

J – Jegyezd meg, amit tanultál!

Írd le a saját szavaiddal, amit az MI segítségével megértettél.
A tudás akkor lesz a tiéd, ha te magyarázni is tudod.

M – Mérlegeld a forrásokat!

Gondold végig, honnan származik az információ.
Ne csak az MI-ben bízz, hanem a logikádban is.

I – Ismerd meg, hogyan működik!

Az MI nem **tud**, csak mintákat jósol.
Ha megérted, hogyan gondolkodik, tudni fogod, hogyan segíthet neked.

V – Véd a személyes adataidat!

Soha ne ossz meg személyes vagy iskolai információt.
A biztonság is a felelős tanulás része.

E – Engedj a kihívásnak!

Az MI lehet edző, nem pedig helyettes.
Kérd, hogy magyarázza el másképp, vagy kérdezzen vissza – így fejlődsz igazán.

L – Légy te a pilóta!

Az MI a segítő, te irányítasz.
Használd arra, hogy mélyebben értsd meg a világot – ne arra, hogy megspórold a gondolkodást.

Készítette az ELTE DRONE csapata 2025 október (v.2025.10.24):

- Dr. Turcsányi-Szabó Márta, habilitált egyetemi docens (tszmarta@inf.elte.hu), az ELTE Informatikai Kar oktatási innovációért felelős dékáni biztosa
- Mikófalvy Franciska, pedagógus, az ELTE IK T@T Kuckó koordinátora

MJ: Az ötleteléshez és a képek generálásához felhasználtuk a ChatGPT 5.0-t.

Jogi nyilatkozat

Az Európai Unió finanszírozásával készült. A közölt nézetek és vélemények kizárólag a szerző(k) álláspontját tükrözik, és nem feltétlenül egyeznek az Európai Unió vagy az Európai Oktatási és Kulturális Végrehajtó Ügynökség (EACEA) hivatalos álláspontjával. Az Európai Unió és az EACEA nem tehetők felelőssé ezért a tartalomért.

Szerzői jogi nyilatkozat

CC BY-NC 4.0

BY: Az alkotót meg kell nevezni.

NC: A mű kizárólag nem kereskedelmi célú felhasználása engedélyezett.

A „nem kereskedelmi célú” felhasználás azt jelenti, hogy az nem elsősorban kereskedelmi haszonszerzésre vagy anyagi ellenszolgáltatásra irányul.

Ez a mű a Creative Commons: Nevezd meg! – Ne add el! 4.0 Nemzetközi licenc feltételei szerint van licencelve.

Ez a licenc előírja, hogy a felhasználók megfelelő módon hivatkozzanak az alkotóra, és lehetővé teszi az anyag terjesztését, feldolgozását, átdolgozását és továbbfejlesztését bármilyen formátumban vagy médiumban, kizárólag nem kereskedelmi célokra.

**Co-funded by
the European Union**

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the European Education and Culture Executive Agency (EACEA). Neither the European Union nor EACEA can be held responsible for them.